

ДЕРЖАВНА МІГРАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу
міграційних процесів**

**ОПЕРАТИВНИЙ ЗВІТ
З МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
(4 – 10 грудня 2015 року)**

Київ 2015

Оперативний звіт підготовлено Контактним інформаційно-аналітичним центром з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України створений відповідно до наказу ДМС від 29 травня 2015 року № 64 в рамках виконання рекомендацій, що містяться у п'ятій доповіді ЄК щодо прогресу України у виконанні Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів діє на базі Управління документального забезпечення, роботи зі зверненнями громадян та запитами на інформацію Державної міграційної служби України.

У звіті представлені оперативні (за тиждень) результати спостережень за основними подіями в Україні та світі, з метою здійснення прогнозу розвитку міграційних процесів в Україні.

У звіті використано статистичну інформацію ДМС, Оперативної групи Міжвідомчого координаційного штабу з питань, пов'язаних із соціальним забезпеченням громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО, звіти СММ ОБСЄ, інформаційні повідомлення Держприкордонслужби, СБУ, Інформаційно-аналітичного центру, ДСНС, агенцій УНІАН та Deutsche Welle, української служби Британської телерадіомовної корпорації, МОМ, Єврокомісії, радіо «Свобода», інформаційного порталу Warsintheworld.

ЗМІСТ

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ	2
1.1. Зовнішні показники	2
1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі	2
1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі	3
1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних,	4
1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі	5
1.2. Внутрішні показники	7
1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.	7
1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.	7
1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.	8
1.2.5. Зміни в законодавстві	10
II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ..	11
2.1. У сфері внутрішньої міграції.....	11
2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції	13
2.3. У сфері надання притулку.....	14
2.4. У сфері трудової міграції.....	15

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ

1.1. Зовнішні показники

1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі

Минулого тижня (4 – 10 грудня) світові події, які мали прямий або опосередкований вплив на міграцію, були такими:

- **4 грудня** кілька сотень турецьких солдатів були розміщені на півночі Іраку поблизу захопленого терористами «ІДІЛ» міста Мосул.

Військові відряджені в супроводі бронетехніки для забезпечення підготовки іракських військ.

У свою чергу, Ірак заявив, що введення турецьких військовослужбовців в північну частину країни є порушенням її суверенітету, і зажадав їх негайного виведення.

МЗС країни у своїй заяві, зачитаній на державному телебаченні, кваліфікував турецьку активність як «вторгнення». Багдад відкинув можливість проведення якої б то не було військової операції, яка не узгоджена з федеральним урядом;

- **6 грудня** стало відомо про те, що сотні жителів півночі Англії і півдня Шотландії покинули свої будинки після раптової повені, причиною якої стали сильні зливи і вітри.

Пожежна служба північно-східного регіону Англії назвала ситуацію безпрецедентною: річки вийшли з берегів, потоки води затопили вулиці міст і сіл. У низці населених пунктів рівень води доходить до пояса. Деякі місцеві жителі опинилися заблокованими в своїх машинах. Рух деякими автомобільними магістралями також перекрито.

За даними місцевої влади, підтоплені сотні будинків. Залізничне сполучення між Англією та Шотландією в даний час перервано.

Прем'єр-міністр Великобританії Девід Кемерон повідомив про мобілізацію армії для допомоги постраждалим районам;

- **7 грудня** сотні протестувальників вийшли на вулиці в центрі столиці Вірменії Єревана, виступаючи проти оголошених результатів референдуму щодо зміни форми правління в країні.

За даними Центральної виборчої комісії Вірменії, більшість виборців підтримали перехід від президентської до парламентської форми правління на референдумі, що відбувся 6 грудня.

За даними ЦВК, запропоновані президентом Сержем Саргсяном зміни підтримали понад 63% виборців.

Опозиція заявила про порушення під час голосування. На думку опозиціонерів, перехід до парламентської республіки вигідний в першу чергу президентові Саргсяну, який не зможе балотуватися на новий термін у 2018 році.

Зміна Конституції дозволить йому залишитися при владі на посаді прем'єр-міністра, який фактично стане першою особою в державі. Повноваження президента, згідно з запропонованими змінами, будуть істотно урізані;

- **8 грудня** 70-я сесія Генеральної Асамблеї ООН прийняла внесену

Росією у співавторстві з Бразилією і КНР резолюцію «Нерозміщення першими зброї в космосі».

США, Грузія, Ізраїль та Україна проголосували в ООН проти резолюції про нерозміщення першими зброї в космічному просторі.

При цьому американська делегація заявила, що «ініціатива належною мірою не визначає, що вважається «зброєю в космічному просторі»;

- **10 грудня** турецький президент Реджеп Таїп Ердоган заявив, що **Туреччина** не буде виводити свої війська з Іраку, де вони знаходяться за угодою з урядом в Багдаді.

Турецькі військові перебувають в Іраку з 2014 року. Їх завдання полягає в допомозі іракській стороні в боротьбі проти екстремістського угруповання «ІДІЛ».

Турецький контингент розквартирований в районі Мосула в іракському Курдистані.

Проте бурхливу «міжнародну» реакцію ЗМІ на перебування турецьких військових в Іраку, яка підігривається з Росії, викликало нещодавнє прибуття нових турецьких підрозділів, зокрема танкового батальйону.

1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі

Станом на 10.12.2015 конфліктні ситуації та війни обліковуються орієнтовно у 65 країнах світу та окремих регіонах, у тому числі: у Африці – 27, в Азії – 16, в Європі – 9, у Південній Америці – 4, у Північній Америці – 1 та на Близькому Сході – 8.

Гарячі ситуації спостерігаються у 24 країнах та окремих територіях, в тому числі:

- в Африці – у 11 країнах:

ДР Конго, Малі, Судан, Сомалі і Туніс – війна проти терористичних угруповань;

Єгипет, Камерун і Нігерія – війна проти ісламістських бойовиків;

Лівія і Південний Судан – громадянська війна;

ЦАР – сутички між мусульманами і християнами;

- в Азії – у 4 країнах:

Афганістан, Пакистан і Філіппіни – війна проти ісламістських бойовиків;

Бірма – війна проти повстанських груп;

- в Європі – у 2 країнах:

Росія – бойові дії проти ісламістських бойовиків у Чечні та Дагестані;

Україна – війна проти терористичних угруповань.

- у Південній Америці – у 1 країні:

Колумбія – війна проти терористичних угруповань.

- у Північній Америці – у 1 країні:

Мексика – війна проти наркокартелів.

- на Близькому Сході – у 5 країнах:

Ірак, Ізраїль, Ємен – війна проти ісламістських бойовиків;

Туреччина – війна проти терористичного угруповання;
Сирія – громадянська війна.

Найбільший резонанс впродовж останнього тижня отримали такі події:

Афганістан – у вівторок, 8 грудня, сили Талібану здійснили безуспішну спробу атаки на адміністративні та урядові будівлі, що розташовані в районі аеропорту Кандагар, що використовується афганськими військовими, а також США і збройними силами НАТО. В результаті нападу загинуло принаймні 14 осіб і 8 талібів.

Ємен – в неділю, 6 грудня, сильний вибух убиш губернатора Адена і 6 його охоронців. Відповідальність за організацію теракту взяла на себе ІДІЛ.

Ірак – впродовж тижня основні події в Іраку розвивалися навколо міста Рамаді, в західній провінції Анбар, де сили безпеки Іраку та місцевого угруповання Хашд Шааб вели визвольну боротьбу проти ІДІЛ.

Камерун-Нігерія – 643 нігерійських селян 7 грудня прибули до транзитного центру в місті Фуфоре штату Адамава. Як стверджують нігерійські селяни, 30 листопада камерунські солдати перейшли кордон, вбили близько 150 селян, вкрали худобу та спалили їхні будинки.

На дату складання звіту офіційних заяв з цього приводу від представників урядів обох країн не опубліковано.

Південний Судан – внаслідок відновлення бойових дій між урядовими військами та силами Народного ліберального руху в опозиції, 15 тис. людей вимушені були залишити місця свого проживання.

Наразі близько 4 тис. біженців з Південного Судану знаходяться у прикордонному місті Дунгу в ДР Конго.

Сомалі – на тижні, що минув, керівництво сомалійських автономних провінцій Гальмудуг і Пунтленд розпочали процес відведення озброєння від лінії зіткнень, що за прогнозами Уряду має сприяти поверненню біженців до міста Галькайо, столиці провінції Гальмудуг.

Сирія – на минулому тижні зафіксовано перші збройні виступи туркменської меншини в Сирії повстанців проти бойовиків ІДІЛ.

Чад – три терористи смертники атакували острів Кулфу на озері Чад убивши близько 30 людей і поранивши близько 80. Організаторів атак наразі не встановлено, але достеменно відомо, що територія озера Чад раніше неодноразово була мішенню ісламістського угруповання «Боко Харам».

1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, в країнах, що мають спільні з Україною кордони

Республіка Білорусь

За повідомленнями Міністерства надзвичайних ситуацій Республіки Білорусь, надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, впродовж минулого тижня у районах, що межують з кордонами України, не зафіксовано.

Республіка Молдова

Впродовж останнього тижня за даними Служби цивільного захисту і

надзвичайних ситуацій Молдови наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Російська Федерація

У регіонах, що межують з Україною за повідомленнями МНС Російської Федерації наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Республіка Польща

У регіонах Польщі, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Румунія

У регіонах Румунії, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Словацька Республіка

У регіонах Словацької Республіки, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Угорщина

У регіонах Угорщини, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі

Міграційна криза в ЄС триває. Основними постачальниками мігрантів є країни, у яких ведуться бойові дії. Це в основному країни Африки та Близького Сходу (Афганістан, Сирія, Лівія, Ірак, Туніс, Єритрея, Нігерія, Судан).

Міністр внутрішніх справ Німеччини Томас де Мезьєр заявив в понеділок, 8 грудня, що кількість прибулих в країну мігрантів за підсумками листопада досягло рекордної місячної позначки - 206 тис. чоловік. За 11 місяців їх число склало 965 тис., що вже значно перевершує прогнози міністерства на рік. Проте потік мігрантів різко скоротився за останні два тижні, що стало можливим завдяки підписанню угоди між ЄС і Туреччиною.

В свою чергу Німецький Інститут економічних досліджень (НІЕД) оцінив пов'язані з біженцями витрати в € 21,1 млрд. в 2015 році. Сюди включені витрати на проживання, харчування, дитячі садки, школи, курси німецької мови, навчання та управління. Інститут виходить з того, що за нинішній рік в країну прибуде 1,1 млн біженців.

Раніше інститут оцінював можливі витрати у € 10 млрд., але тоді інститут виходив з того, що число біженців не перевищить 800 тис. чоловік. За висновками НІЕД, однією з основних проблем є низький рівень освіти і низька кваліфікація значного числа біженців.

Єврокомісія (ЄК) розглядає питання про зняття обмеження бюджетного дефіциту в 3% ВВП для ряду учасників союзу. Приводом для відмови від базових установок економічної угоди ЄС є зростання витрат на облаштування

біженців. Найбільш серйозно вплив може бути на економічну ситуацію в Італії, яка разом з Австрією конфліктує з ЄК з цього питання.

Мета мігрантів, що прибувають до Європи залишається незмінною – отримання статусу біженця та соціальних пільг у Великобританії, Німеччині, Швеції, Франції, Норвегії та інших розвинених країнах ЄС.

Основними маршрутами проникнення нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу до ЄС через є такими:

- 1) Іспанія – Франція - Великобританія;
- 2) Туреччина – Греція – Македонія – Сербія – Угорщина – Австрія – Німеччина;
- 3) Туреччина – Греція – Македонія – Сербія – Хорватія – Словенія – Австрія – Німеччина;
- 4) Туреччина – Греція – Македонія – Сербія – Угорщина – Словакія – Чехія;
- 5) Італія – Франція – Німеччина;
- 6) Італія – Франція – Великобританія;
- 7) Росія – Норвегія («Північний маршрут»).

Згідно даних Євростату географія розселення мігрантів має наступний вигляд:

- Німеччина стає притулком в основному для громадян Сирії, Афганістану і Косово;
- Італія – Нігерія, Гамбія та Пакистан;
- Франція – Косово, ДР Конго та Судан;
- Фінляндія – Сомалі, Ірак та Албанія;
- Англія – Еритрея, Пакистан і Росія.

Влада **Туреччини** почала будівництво стіни на 82-кілометровій ділянці кордону із Сирією, який контролюється із сирійського боку терористами «ІДІЛ».

Уздовж кордону, у провінції Кіліс та Газіантеп, встановлюються 4-метрові плити.

Натомість **Австрія** почала будівництво майже чотирікілометрового паркану на кордоні зі Словенією.

У міністерстві внутрішніх справ Австрії вважають, що це є необхідним заходом для встановлення контролю над потоком мігрантів і біженців.

Проте відзначається, що паркан із металевої сітки висотою 2,5 метра та довжиною близько 3,7 км не матиме додаткового підсилення. Якщо необхідність в огорожі відпаде, сітку можна буде легко прибрати, і, скрутивши в рулони, вивезти – без жодних наслідків для довілля.

Австрію і Словенію розділяє 330-кілометровий кордон, паркан буде побудовано на ділянці прикордонного переходу, де спостерігається найбільший потік біженців.

Міністерство внутрішніх справ **Чеської Республіки** аналізує ситуацію на межі з Австрією, Словаччиною та Польщею щодо повернення контролю на кордонах.

Питання відновлення прикордонного контролю виникло у зв'язку з

імміграційною кризою, а також терористичними атаками в Парижі.

З моменту вступу Чехії до шенгенської зони було скасовано інфраструктуру на всіх кордонах цієї країни. Крім того, Чехія ліквідувала як таку прикордонну службу, що раніше перевіряла людей, які перетинають наземний кордон.

І хоча поки що про відновлення контролю в Євросоюзі говорять лише гіпотетично, Чеська Республіка готується до такого повороту подій.

На півдні **Фінляндії** в столичному регіоні з'являться два депортаційні центри, де ті, кому було відмовлено у наданні притулку, а також ті, хто хоче добровільно залишити країну, чекатимуть повернення на батьківщину.

Фінляндія планує закрити кілька діючих на даний час у країні центрів прийому біженців, заморозити введення в експлуатацію нових і відкрити центри депортацій.

Так, у грудні-січні закриються центри в Париккала, Вантаа і Мерикарвіа. Крім того, буде припинена підготовка до відкриття центрів в Кіттіля, Пелло і Юліторніо.

1.2. Внутрішні показники

1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.

Згідно з офіційною інформацією, розміщеною на офіційному інформаційному порталі Державної служби з надзвичайних ситуацій України надзвичайних, подій, які б призвели до можливого переселення людей протягом 3 – 10 грудня на території України не зафіксовано.

1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.

Наприкінці звітного тижня (4 – 10 грудня) обстановка в зоні АТО загострилася. Незаконні збройні формування окремих районів Донецької та Луганської областей (далі – НЗФ) повернулися до тактики широкомасштабного застосування важкого озброєння, як це було влітку, використовуючи міномети, 122-мм артилерію, танки та установки «Град».

На відміну від попередніх місяців, значна частина обстрілів були прицільними, що свідчить про наміри бойовиків спричинити ескалацію конфлікту та зірвати Мінські домовленості.

Загалом протягом тижня НЗФ, близько 200 разів порушили режим припинення вогню, внаслідок чого загинули, щонайменше, 5 українських військовослужбовця та 8 – отримали поранення.

За інформацією, яку 5 грудня повідомив речник адміністрації Президента України з питань АТО полковник Андрій Лисенко, за даними української розвідки, бойовики розташували танки, самохідні артилерійські установки калібром 100-мм та ракетні системи залпового вогню «Град» у районах Донецька, Комсомольського, Луганська, селищ Патріотичне, Стаханов і Старомихайлівки.

Мал. 1 – Мапа АТО станом на 00 годин 11.12.2015

У населених пунктах Зайцеве та Озерянівка, що належать до Горлівської міської ради і знаходяться на лінії розмежування, виявлено танки НЗФ.

У свою чергу, спеціальна моніторингова місія ОБСЄ також відзначає, що НЗФ не завершили відведення важкого озброєння від лінії розмежування. Вранці 5 грудня спостерігачі зафіксували 12 одиниць 122-мм гаубиць Д-30 у сел. Юр'ївка поблизу м. Лутугине (відстань до фронту – близько 20 км).

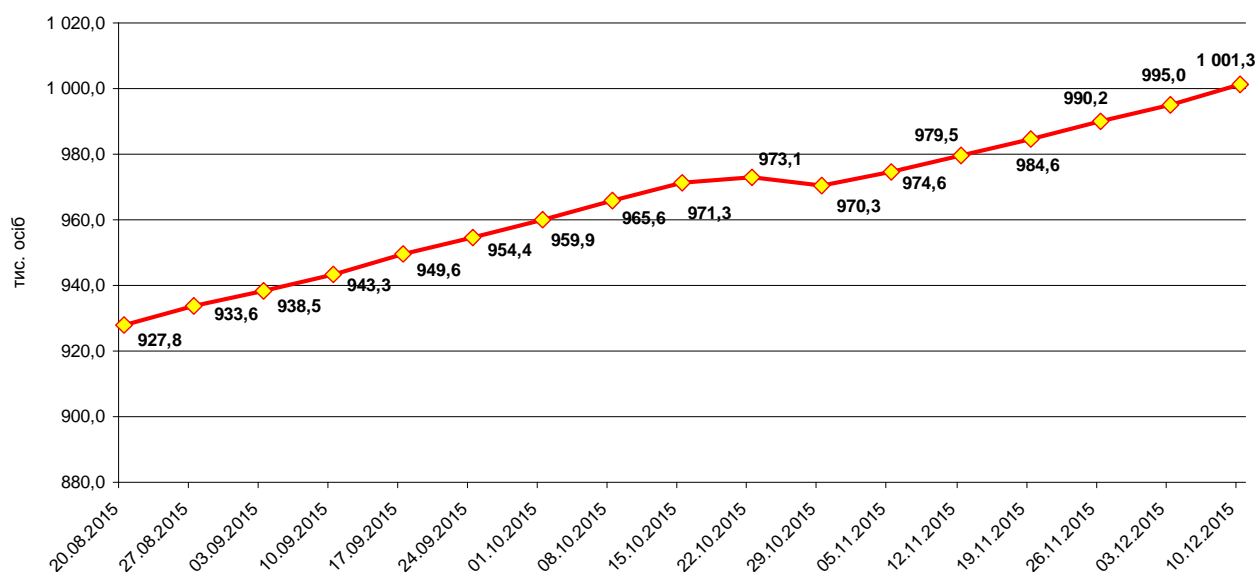
1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.

Згідно з оперативною інформацією Міжвідомчого координаційного штабу з питань соціального забезпечення громадян України, які переміщуються

з районів проведення антитерористичної операції та тимчасово окупованої території, у період 4 – 10 грудня кількість тимчасово розміщених громадян України, які переміщені з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, збільшилася на 6,3 тис. осіб (0,6 %). Із загальної кількості вказаних осіб 99,6 % – переселенці з Донецької та Луганської областей.

Станом на 10.12.2015 з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції до інших регіонів загалом переселено 1 001,3 тис. осіб (607,4 тис. сімей), у тому числі:

- з Донецької і Луганської областей – 979,7 тис. осіб;
- з АР Крим і міста Севастополь – 21,6 тис. осіб.

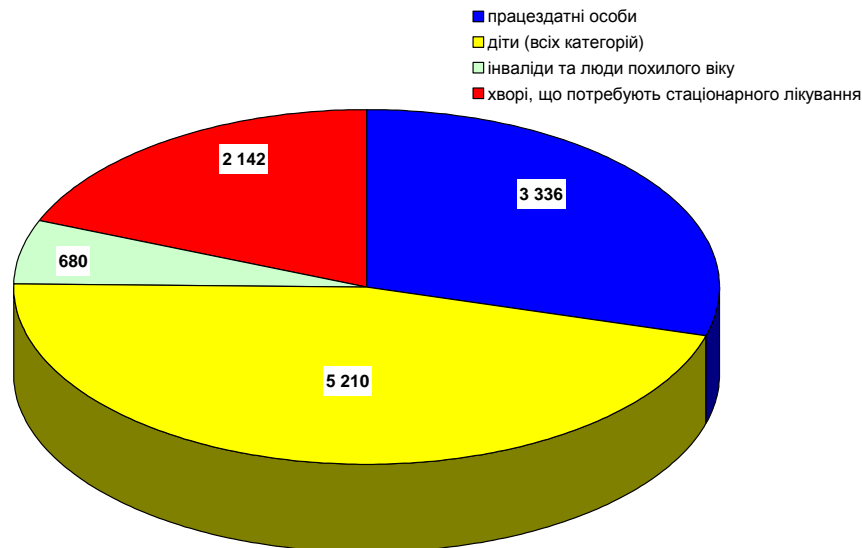
Мал. 2 – Кількість переселених осіб з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції до інших регіонів за наростаючим підсумком

Найбільші потоки внутрішнього переміщення осіб з районів проведення АТО спрямовані у східні та центральні регіони України (Луганська, Харківська, Донецька, Дніпропетровська, Запорізька, Київська області та місто Київ).

Мал. 3 – Розподіл внутрішньо переміщених осіб за регіонами переселення.

За інформацією ДСНС України місцевими органами виконавчої влади на даний час визначено 691 об'єкт різної форми власності, в яких можливе розміщення 11 тис. 368 внутрішньо переміщених осіб.

Мал. 4 – Можливості розподілу внутрішньо переміщених осіб за категоріями (осіб).

1.2.4. Зміни в законодавстві

Впродовж останнього тижня зміни у законодавстві, що стосуються сфер міграції, та які можуть вплинути на сфери міграції, не відбувалися.

II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ

2.1. У сфері внутрішньої міграції

Ризик посилення обсягів внутрішньої міграції населення з тимчасово окупованої території України та районів проведення АТО.

Як уже зазначалося вище, впродовж останнього тижня (4 – 10 грудня) кількість внутрішньо переміщених осіб в Україні збільшилася на 6,3 тис. осіб.

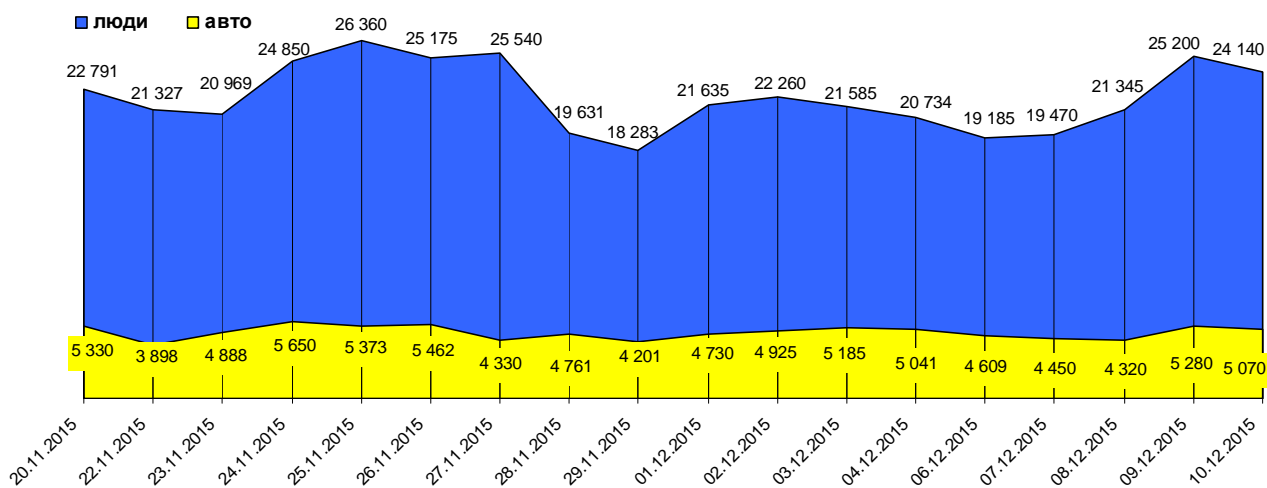
Наведене пояснюється тим, що, незважаючи на роботу ремонтних бригад з відновлення інфраструктури в окремих районах Донецької та Луганської областей, а також гуманітарну допомогу благодійних організацій, соціально-гуманітарна обстановка в зоні проведення АТО залишається дуже складною.

При цьому, протягом останнього тижня зберігалася тенденція до повернення осіб у зону АТО з Російської Федерації.

Так, згідно Щотижневого огляду від місії спостерігачів ОБСЄ на російських контрольних пунктах Гуково і Донецьк за 8 грудня 2015 року протягом останнього тижня з 10,7 тис. до 9,7 тис. входів/виходів на день зменшився середній обсяг транскордонного руху через зазначені КПП; середній чистий потік, при цьому, склав від'ємне значення (-134), тобто переважає рух з Російської Федерації до України.

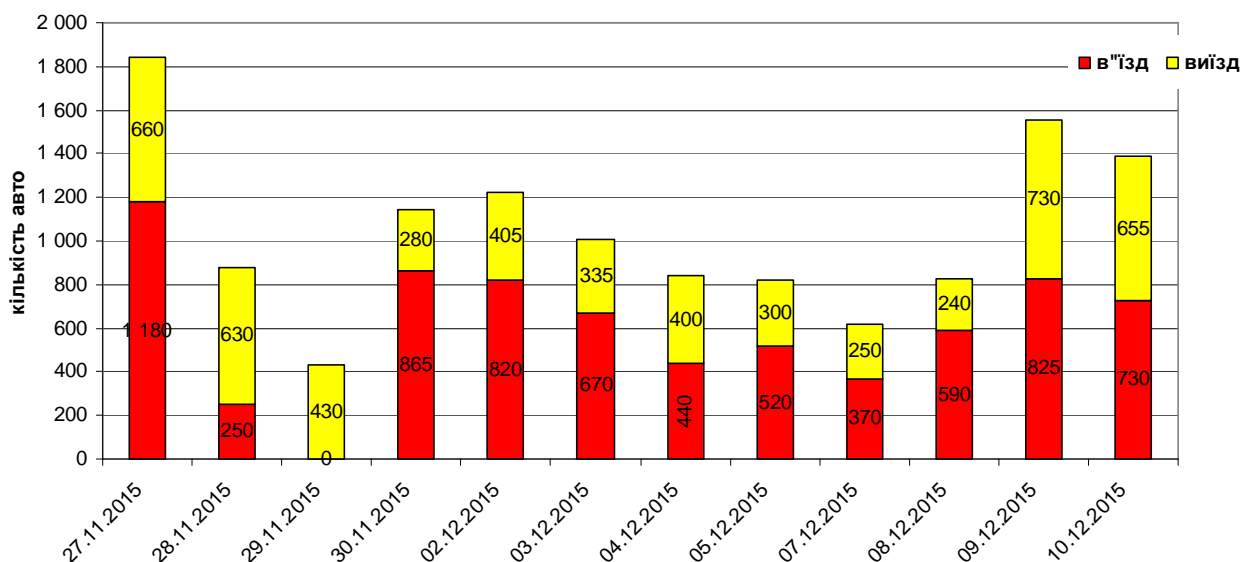
Більшість транспортних засобів, які перетинають кордон мають номерні знаки, видані в Україні (Луганської області), у тому числі низка автопоїздів і міжміських автобусів, які курсують між Україною (Луганська область) та містами Російської Федерації.

Водночас, за інформацією Державної прикордонної служби України, протягом звітного тижня збільшився пасажиро-транспортний потік на контрольних пунктах в'їзду-виїзду на лінії розмежування в зоні проведення антитерористичної операції на сході України (далі – КПВВ АТО).

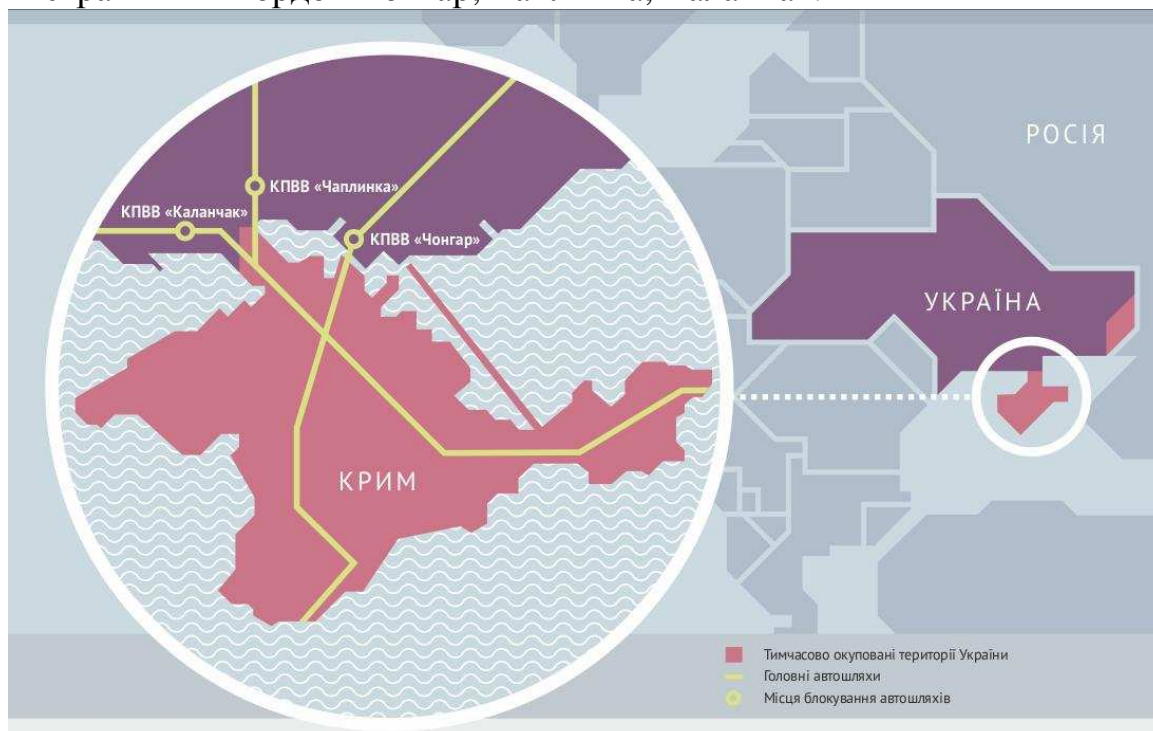
Мал. 5 – Пасажиро-транспортний потік в контрольних пунктах в'їзду-виїзду на лінії розмежування в зоні проведення АТО.

На тлі збільшення пасажиро-транспортного потоку через лінію розмежування в зоні АТО протягом тижня відмічається зменшення черг на пунктах в'їзду-виїзду.

Мал. 6 – Кількість транспортних засобів, які очікували у контрольних пунктах в'їзду-виїзду на оформлення для перетину лінії розмежування.

На адміністративному кордоні між територією ВЕЗ «Крим» та іншою територією України продовжується акція Меджлису кримськотатарського народу з блокування вантажного транспорту, що рухається з материкової України на півострів через контрольні пункти в'їзду-виїзду через адміністративний кордон Чонгар, Чаплинка, Каланчак.

Мал. 7 – Контрольні пункти в'їзду-виїзду через адміністративний кордон між територією ВЕЗ "Крим" та іншою територією України

До початку цієї акції з Херсонської області на півострів щодня в'їжджали 400–500 вантажівок, які ввозили в Крим біля 6 тис. тонн продовольства на день.

Блокування вантажного автотранспорту в пунктах в'їзду-виїзду через адміністративний кордон між територією ВЕЗ «Крим» та іншою територією

України перш за все вплинуло на вартість продуктів харчування українського виробництва на півострові.

Також активісти Блокади Криму продовжили «енергетичну блокаду» Кримського півострова шляхом обмеження доступу ремонтних бригад до пошкоджених на території Херсонської області ліній електропередач.

Проте, 7 грудня за підсумками переговорів керівництва Міністерства енергетики та вугільної промисловості України та представників силових відомств з керівництвом Меджлісу кримськотатарського народу було досягнуто домовленості про відновлення однієї з повітряних ліній (ПЛ 220 кВ Каховська — Титан).

Зважаючи на динаміку переселення осіб з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, а також на складний соціально-економічний стан на Кримському півострові та у окремих районах Донецької та Луганської областей протягом звітного тижня зберігся середній рівень ризику збільшення внутрішньої міграції.

2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції

Ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців та ОБГ на територію України.

Із запровадженням країнами ЄС жорстких заходів реагування на факти незаконної міграції, південні та західні регіони України, аналогічно до Угорщини, Македонії, Сербії, Італії, Хорватії та Греції можуть стати транзитними пунктами для нелегалів на шляху до розвинених країн ЄС.

Так, західні кордони України все частіше стали штурмувати іноземці, які бажають отримати притулок у державах-членах ЄС.

Зокрема, лише за п'ятницю, 4 грудня, прикордонники Луцького, Мукачівського та Чопського загонів затримали 17 нелегальних мігрантів із Шрі-Ланки, Афганістану та Сирії¹.

Більше того, іноземцям-порушникам дуже часто допомагають українці.

Так, на Волині СБУ затримано групу мігрантів із Афганістану, яких супроводжували двоє українців, коли вони намагалися переправити шістьох громадян Афганістану на територію однієї з країн ЄС².

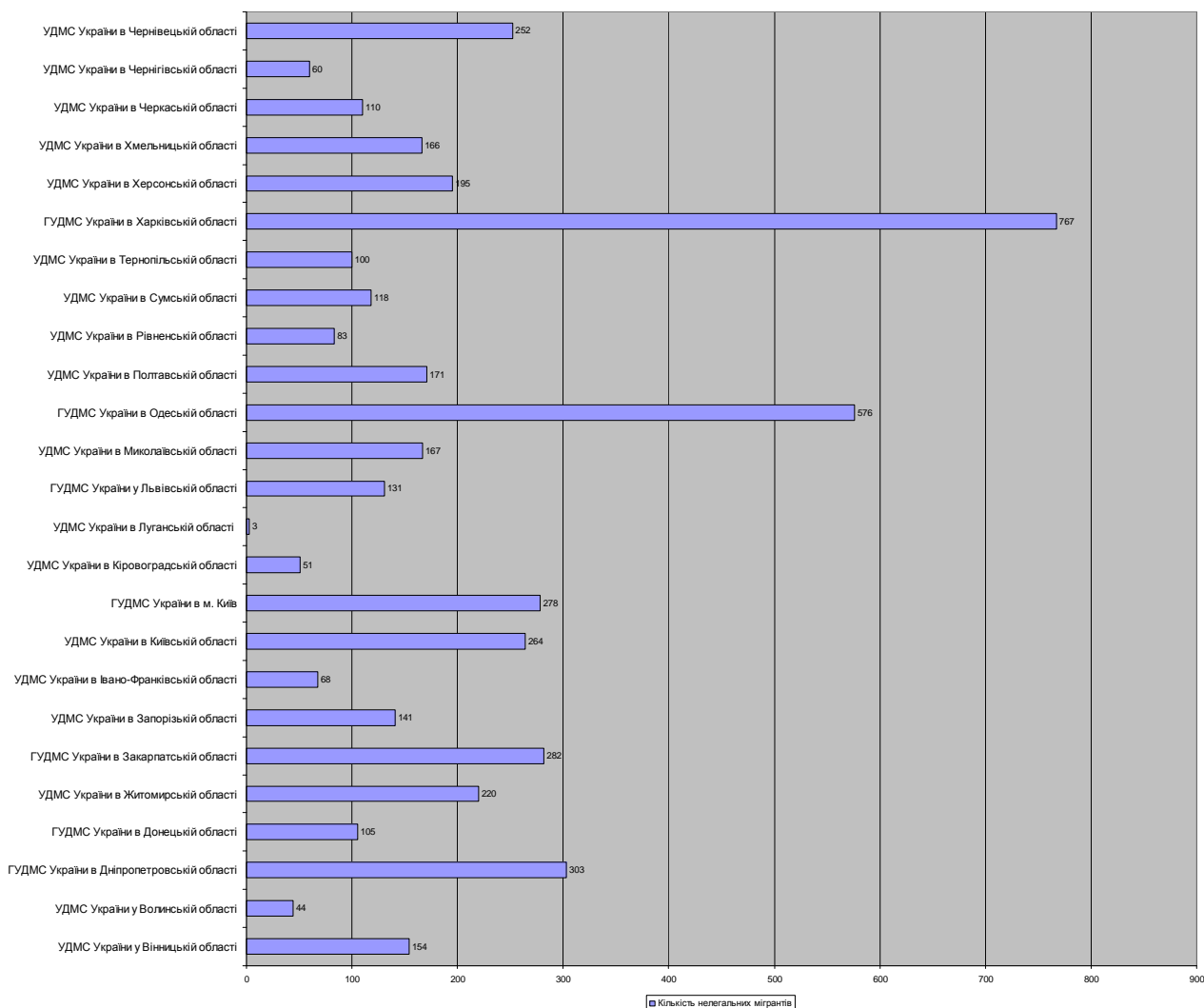
Станом на 10.12.2015 органами ДМС виявлено 4 809 нелегальних мігрантів, що на 98 осіб більше, ніж станом на 26.11.2015. Детальна інформація щодо географії виявлення нелегальних мігрантів органами ДМС наведена у малюнку 8.

Також органами ДМС впродовж минулого тижня виявлено 424 іноземця та осіб без громадянства, які порушили правила перебування в Україні.

¹ http://24tv.ua/zahidnu_ukrayinu_shturmuyut_nelegalni_migranti_n637379

² <http://pravove-pole.info/news/na-volyni-sbu-likvidovala-kanal-nelegalnoi-migracii/>

Географія виявлення нелегальних мігрантів в Україні у 2015 році станом на 10.12.2015

Мал. 8. – Географія виявлених органами ДМС нелегальних мігрантів станом на 10.12.2015

Наразі головним фактором відсутності масового напливу нелегальних мігрантів з країн Африки та Азії в Україну є те, що Україна має незручне географічне розташування по відношенню до основних шляхів міграції у ЄС, наявність в Україні військового конфлікту на Сході України та невпинне зниження прожиткового рівня населення України.

Короткостроковий прогноз: враховуючи зниження напруги у районах проведення АТО та наростання спротиву мігрантам у країнах-членах ЄС, ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців на територію України може бути високим.

2.3. У сфері надання притулку

Ризик зростання звернень громадян, у країнах походження яких відбуваються дії, що перешкоджають нормальному проживанню людей, із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує захисту.

Впродовж 10 місяців 2015 року за отриманням статусу притулку в Україні звернулися 1 261 особа, що на 146 осіб більше, ніж за 9 місяців.

Найбільша кількість шукачів притулку в Україні станом на 31.10.2015 були вихідці з Афганістану – 553 (на 61 особу більше), Сирії – 120 (на 18 осіб більше), Сомалі – 103 (на 7 осіб більше) та Росії – 75 (на 9 осіб більше).

У поточному році, станом на 10.12.2015, органами ДМС прийнято 823 рішення відносно осіб, які звернулися за притулком в Україні, з яких прийнято рішення про визнання біженцем – 33 рішення, про визнання особою, яка потребує додаткового захисту – 99 рішень, про відмову у визнанні особою, яка потребує захисту – 558 осіб та про втрату/позбавлення/скасування статусу особи, якій надано притулок – 133 рішення.

З огляду на те, що у країнах походження шукачів притулку в Україні тривають активні бойові дії, і те, що держави-члени ЄС закривають власні кордони для нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу, в Україну у будь-який момент може хлинути потік мігрантів, утому числі тих, що прямують до держав-членів ЄС.

Короткостроковий прогноз: враховуючи наявність триваючих військових конфліктів у країнах Близького Сходу і Північної Африки, та наростання спротиву мігрантам у державах-членах ЄС, рівень збільшення потоків шукачів захисту в Україні є високим.

2.4. У сфері трудової міграції

Ризик необґрунтованого зростання обсягів трудової міграції в Україні та негативного впливу трудових мігрантів на ринок праці в Україні.

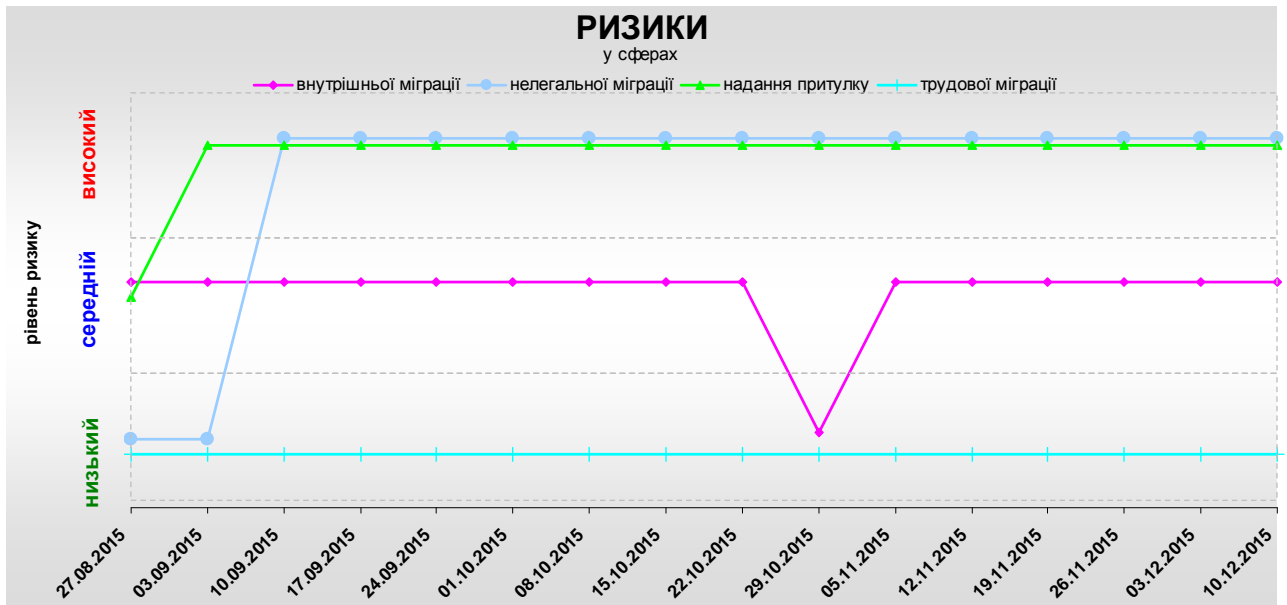
За повідомленнями Мінекономрозвитку, у I півріччі 2015 року падіння ВВП становило 16,3%, обсяги виробництва в сільському господарстві України знизилися на 9,3%, зростання споживчих цін склало 39,3% в порівнянні з початком року (липень до грудня). Обсяги експорту товарів знизилися на 35,4%. Падіння реальної заробітної плати склало 23,9%.

Рівень інфляції за січень-листопад поточного року становив 142,3 %, що на 2,8 % більше ніж за січень-жовтень (139,5%).

Крім того, ЄБРР прогнозує більше, ніж це очікувалося раніше, уповільнення економіки України за підсумками 2015 року через те, що «економіка нашої країн зазнає негативних впливів регіональних трендів в економічній сфері та сфері безпеки».

Експерти ЄБРР знизили для України прогноз падіння ВВП у 2015 році до 11,5%, але передбачають повернення до зростання у 2% у 2016 році.

Короткостроковий прогноз: враховуючи викладене та події на Сході України, наявність значних ризик необґрунтованого зростання обсягів трудової міграції в Україні та негативний вплив трудових мігрантів на ринок праці в Україні наразі є низьким (допустимий).

Мал. 9. – Динаміка значень показників міграційних ризиків, які впливають на міграційну ситуацію в Україні.